

OpenAIRE Sayesinde Türkiye Açık Bilim Alanında Atılım Yapıyor

[İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü \(İYTE\)](#) Kütüphane Müdürü ve OpenAIRE AMKE Yönetim Kurulu Üyesi Gultekin Gurdal, 10-12 Nisan 2024 tarihlerinde düzenlenen [Polonya Açık Bilim Konferansı](#)'na Davetli Konuşmacı olarak katıldı. Açık Bilimin tüm yönlerine odaklanan bu önemli etkinlikte, araştırmacılar, kütüphaneciler, veri yöneticileri ve bilimsel altyapı geliştiricileri için Açık Erişim yayıncılığı, araştırma veri yönetimi ve Avrupa Açık Bilim Bulutu (EOSC) gibi kritik konular tartışıldı.

Konferans sırasında Gultekin Gurdal, "Türkiye'de Açık Bilim ve OpenAIRE'in Etkisi" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Gurdal'ın sunumunda, 208 üniversiteden oluşan güçlü bir yükseköğretim sistemine sahip olan Türkiye'de Açık Erişim altyapılarının geliştirilmesinde ve Açık Bilimin benimsenmesinde OpenAIRE'in oynadığı rollerden bahsetti.

Bazı Temel Çıkarımlar

Türkiye'de Açık Erişim ve Açık Bilim uygulamaları, özellikle İYTE'nin 2011-2021 yılları arasında OpenAIRE projelerinin farklı fazlarına (OpenAirePlus, OpenAIRE 2020, OpenAIRE Advance) katılmasının ardından **hem politika hazırlama hem de altyapı kurma düzeyinde büyük bir ivme kazanmıştır**. **OpenAIRE projelerinde görev almış olmak, tavsiyeler, bilgi paylaşımı, iyi uygulama örnekleri ve eğitim faaliyetleri yoluyla Türkiye'de Açık Erişim ve Açık Bilim hedeflerini güçlendirmiştir**. OpenAIRE projeleri süresince OpenAIRE Türkiye NOAD ekibi 26'sı uluslararası olmak üzere 123 etkinliğe katıldı, 100 sunum yaptı, 15 web semineri düzenledi ve 12 temel etkinlik gerçekleştirdi.

OpenAIRE Türkiye, YÖK, TÜBİTAK ve ANKOS arasındaki işbirliği sayesinde **Türkiye, Açık Bilim politikaları ve altyapılarının oluşturulmasında önemli ilerlemeler kaydetmiştir**. Bu altyapılar arasında Ulusal Harmanlama Sistemi "[Türkiye Akademik Arşivi \(Harman\)](#)", en büyük OpenAIRE veri sağlayıcılarından biri olan açık dergi yayınlama sistemi [TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark](#) ve bir araştırma veri ve yayın deposu olan [Aperta Türkiye Açık Arşivi](#) yer almaktadır.

OpenAIRE projelerine dahil olmadan önce Türkiye'de çok az sayıda Kurumsal Arşiv (KA) vardı. Ancak Mart 2024 itibarıyla KA sayısı 183'e yükselerek OpenDOAR istatistiklerine göre **Türkiye'yi dünyada en çok KA'ya sahip 7. ülke** konumuna getirmiştir. Uluslararası standartlardaki ilk Araştırma Bilgi Sistemi olan GCRIS de Teknopark İzmir'de kurulan Research Ecosystems Inc. tarafından yapay zeka desteği ile

geliştirildi ve sürekli iyileştiriliyor. İYTE, stratejik ortak olarak Nisan 2021'de GCRIS'i kullanan ilk üniversite oldu. Şu anda Türkiye'de yedi kurum GCRIS'i kullanıyor.

Türkiye, Açık Bilim politikalarını geliştirme konusunda da önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Mart 2018'de **TBMM, yüksek lisans ve doktora tezlerine Açık Erişimi yasalaştırdı**. TÜBİTAK, 2019 yılında **OpenAIRE modeli Araştırma Fonlama Kuruluşları için Açık Bilim Politikasını temel alan Açık Bilim Politikasını** yürürlüğe sokmuştur. İYTE, kurumsal düzeyde, 2013 yılında zorunlu Açık Erişim Politikası ve 2018 yılında Araştırma Yapan Kuruluşlar için OpenAIRE modeline dayalı Açık Bilim Politikası oluşturan Türkiye'deki ilk üniversite olmuştur. Bu politikalar diğer üniversiteler için de örnek teşkil etmiştir. 2022 yılında Türkiye'nin ilk RDM Rehberi olan İYTE Araştırma Veri Yönetimi (RDM) Rehberi onaylanmıştır.

Gürdal son olarak OpenAIRE hizmetleri hakkında bilgi verdi ve OpenAIRE üyesi olmanın faydalarını vurguladı.

Gültekin Gürdal'ın sunumu genel olarak Türkiye'nin Açık Bilim alanında kaydettiği ilerlemeyi vurguladı. OpenAIRE'in kurucu üyesi ve birçok Açık Bilim projesinin ortağı olan İYTE, Türkiye ile Açık Bilim dünyası arasında bir köprü görevi görmeye ve EOSC ile entegrasyonun yanı sıra Türkiye'de kritik OpenAIRE çalışmalarının gerçekleştirilmesini teşvik etmeye devam ediyor.

[Haberin orijinal versiyonuna ulaşmak için tıklayabilirsiniz.](#)

Türkiye Makes Strides in Open Science Thanks to OpenAIRE

Gultekin Gurdal, the Library Director at [Izmir Institute of Technology \(IZTECH\)](#) and an executive board member of OpenAIRE AMKE, attended the [Polish Open Science Conference](#) that took place 10–12 April 2024. This key event, focused on all aspects of Open Science, provided a platform for researchers, librarians, data managers, and scientific infrastructure developers to discuss critical issues such as Open Access publishing, research data management, and the European Open Science Cloud (EOSC).

During the conference, Gurdal gave a presentation which took centre stage titled "Open Science in Türkiye and the Impact of OpenAIRE." One of the most compelling aspects of Gurdal's presentation was the role OpenAIRE has played in developing Open Access infrastructures and the adoption of Open Science in Türkiye, a country with a robust higher education system consisting of 208 universities.

Some Key Takeaways

Open Access and **Open Science practices have gained tremendous momentum at both policy and infrastructure levels in Türkiye**, mainly after IZTECH participated in OpenAIRE projects between 2011 and 2021 (OpenairePlus, OpenAIRE 2020, OpenAIRE Advance). These **OpenAIRE projects strengthened the Turkish community's Open Access and Science goals** through recommendations, knowledge sharing, best practices, and training activities within a well-connected network. During the OpenAIRE projects, the OpenAIRE Türkiye NOAD participated in 123 events (including 26 international), gave 100 presentations, organised 15 webinars, and held 12 essential events.

Thanks to the collaboration between the OpenAIRE Türkiye NOAD, the Council for Higher Education (CoHE), the Scientific and Technological Research Council of Türkiye (TUBITAK), and the Anatolian University Libraries Consortium (ANKOS), Türkiye has made **remarkable progress in establishing Open Science policies** and infrastructures. These infrastructures include the National Harvesting System "[Türkiye Academic Archive \(Harman\)](#)," [TUBITAK-ULAKBIM DergiPark](#), an open journal publishing system which is one of the largest OpenAIRE data providers, and the [Aperta Türkiye Open Archive](#), a research data and publication repository.

Before getting involved with OpenAIRE projects, there were very few institutional repositories (IR) in Türkiye. However, as of March 2024, the number of IR has increased to 183, making **Türkiye the**

7th country in the world with the highest number of repositories, according to OpenDOAR Statistics. The first Research Information System in international standards, GCRIS, was also developed with the support of artificial intelligence and is continuously being improved by Research Ecosystems Inc., which was established in Technopark Izmir. As a strategic partner, IZTECH became the first university to use GCRIS in April 2021. Currently, seven members in Türkiye are using GCRIS.

Türkiye has also made significant progress in advancing Open Science policies. In March 2018, the **Parliament enacted Open Access to theses and dissertations**. In 2019, TUBITAK launched **the Open Science Policy based on the OpenAIRE model Policy on Open Science for Research Funding Organizations**. At the institutional level, IZTECH became the first university in Türkiye to establish a mandatory Open Access Policy in 2013 and an Open Science Policy based on the OpenAIRE model for Research Performing Organizations in 2018. These policies have served as a model for other universities. In 2022, the IZTECH Research Data Management (RDM) Directory, which is Türkiye's first RDM Directory, was approved.

Lastly, Gürdal provided information about OpenAIRE services and highlighted the benefits of being a member of OpenAIRE.

Overall, Gultekin Gurdal's presentation highlighted the progress Türkiye has made in Open Science. A founding member of OpenAIRE and a partner in several Open Science projects, IZTECH continues to act as a bridge between Türkiye and the world of Open Science and integration with the EOSC, as well as spur the realization of critical OpenAIRE studies in Türkiye.

[You can click here for the original version of the news.](#)